

Zitřek

ČESKOSLOVENSKÝ OBČASNÍK

Listopad 2007 Číslo 10 Ročník 3

www.zitrek.ic.cz

Rozhovor s Pavlem J. Hejátkem

Časopis Zitřek Vám přináší rozhovor s levicovým básníkem, spisovatelem a umělcem Pavlem J. Hejátkem, jenž je považován za nejkontroverznější osobnost současné české kultury.

Kolik je Vám let a kde žijete?

Je mně 32 roků a žiji v malé vesce poblíž městečka Náměšť nad Oslavou. Toto město je proslaveno především překrásným barokním zámekem a již méně pak překrásnou vojenskou leteckou základnou. Zde žiji bezmála 20 let svého života, během kterých z údivem pozoruji jak se zde vše mění. O tom, zda-li pak k horšímu či lepšímu by se dalo dalekosáhle diskutovat. Můj názor je však naprosto jasný.

Jaké to je být v dnešní době básníkem a ke všemu levicovým?

Když píš (tvorím) zdaleka nepřemýšlím jaký je typ poezie vlastně píš. To že mě básnické umění kriticky reflektuje polistopadový vývoj a tím pádem jsem mnoha hochštaplery nazýván levicovým, ba dokonce extrémně levicovým umělcem je pro mne zcela humorné. Víte, z hlediska svého rodu mám jistě k levicovému myšlení velmi blízko – to ovšem neznamená (a v mém případě vůbec ne), že jsou tyto názory a myšlenky pro mě jakkoliv zavazující a směřovací. Jako umělec se ani tak nezabývám otázkou levé či pravé strany ideové politického spektra, jakožto spíše dle vlastního svědomí pravdivým produktem své tvorby. Již nejdříve jsem v mnoha svých rozhovorech zdůrazňoval, že umělec je opravdovým umělcem pouze v případě, že je v naprosté symbióze jeho tvorba s jeho životem. V tomto ohledu se cítím být svatým Pavlem.

Jak jste jako básník začínal?

V tomto směru mnoho svých čtenářů a posluchačů možná zklamá, ale nejsem ten klasický básník, který jakožto zamilovaný student píše své prvotiny, díky nimž se procvicuje jak v jazyce českém, tak v samotné skladbě verše. Sám jsem začínal zhruba kolem 19tého roku věku a o zamilované veršičky se rozhodně nejednalo. Od začátku jsem totiž psal básně, které se tak či onak dotýkali skutečnosti a mého života. Později jsem začal navštěvovat místa, čepičič atmosférou vhodnou k inspiraci jako například zaplivané hospůdky, studentské bary a různé dekadentní kavárny, v nichž se řešila spousta problémů světských i nadpozemských. Svoji první básnickou sbírku jsem psal předlohuých 6 let a to sice od roku 1995 do roku 2001 a je zajímavá tolika fakty, že kdybych Vám je chtěl zde všechna vyjmenovat, dost pravděpodobně by to zabralo polovinu vašeho časopisu. To nejdůležitější však je, že Hlenobytí (název oné první sbírky) je na debut velmi silná literární sbírka, se kterou jsem byl dokonce nominován na cenu Magnesia Litera. V roce 2002 jsem začal psát sbírku druhou. Ta nese název Tanec kostlivců. Dopsal jsem ji v roce 2005, a v tomtož roce také vyšla, stejně jako sbírka první u třebečského vydavatelství (i nakladatelství) Tempo. Jak první tak druhá sbírka se setkali u odborné, ale i veřejné obce s velmi příznivými ohlasy a mnozí z literárních kritiků, ale i z řad kolegů (Jan Kryl) mi sdělili, že se

NEZÁVISLÝ OBČASNÍK LEVICOVĚ SMÝŠLEJÍCÍ MLÁDEŽE

jedná o poetické dílo roku.

Máte nějaké básnické vzory a to ať již od nás (bývalé Československo), či ze zahraničí?

Tohle je otázka kterou též dostávám velmi často. A upřímně řečeno považuji ji z lidského hlediska i za pochopitelnou. Na druhou stranu však vzhledem k tomu, že jsem na ni již tolikrát odpověděl a není věru mým stylem se opakovat, se z ní vkusně vyvléknu. Obecně vzato považuji českou literaturu a to právě především v oblasti poezie za světový unikát – hovořím zejména o přelomu 19. a 20. století a pak též o 20-tých a 30-tých letech 20. století, kdy česká literatura „vlastnila“ tak vyjimečné autory, které snad netřeba jmenovat, že je pochopitelné, že zbytek světa za touto kvalitativní uměleckou invencí jednoznačně a zcela bez diskuze zaostával. V současnosti sám jsem pro mnoho mladých a začínajících oním vzorem o kterém (kterých) právě hovoříte. Mohu samozřejmě vyjmenovat řadu básníků (počínaje básníky francouzské revoluce – též známých jako prokletí básníci) a konče skutečně českými básníky a to včetně Wolkera, Kainara, Biebla, Kryla a Diviše. Na druhou řečeno si ovšem stejně razím cestu svou – a jednou věřím, že budoucí generace nových a mladých básníků, bude říkati „vycházíme z Hejátka“.

Jaký je váš pohled na režim před 89. rokem?

Rozhodně nesouhlasím s názory a teoriemi, že zde panoval a vládl systém zvaný komunismus, potažmo socialismus. Mám příliš dobré nastudováno Lenina, Marxe a Engelse, na to, abych dokázal posoudit co je a co není reálný socialismus a komunismus. Tzv. převrat v únoru 1948, kdy se moci chopil propitý a intelektuálně zcela slabý člověk jménem Gottwald ve skutečnosti byl opravdu jen mocenským převratem, nikoliv však převratem politickým. O tom, jak moc byl Gottwald psychicky závislý na generalissimu Stalinovi snad netřeba diskutovat. Snad možná počínaje tímto obdobím vidím hlavním chybu a krizi oněch budoucích 40ti let, které následovaly. Slaboch střídá slabocha a strana se nedokázala vyrovnat s reálnými problémy národa a lidu, kterýchžto měla zastupovat. Rok 1989 byl jen automatickým vyvrcholením této morální a mentální krize, za kterou si mohli vedoucí představitelé a činitelé KSČ naprosto sami. Každopádně ovšem zastávám rozumný a zcela oprávněný názor, že rok 1989 byla překrásná ideová (myslím tím politicky ideová) fikce. Tento rok nebyl oním magickým rokem proto, protože zde existovala jakási opozice v čele s pochybným dramatikem Havlem (považovaným velice směšně za českého Lecha Walesu), nýbrž proto, protože to umožnil ústřední výbor komunistické strany SSSR v čele s Michaiilem Gorbačovem. S odstupem času si tak s úsměvem říkám, kolik tak zhruba variant tato situace a politická epocha mohla mít. Rozhodně zastávám názor, že zde 40 let nebyl ani komunismus ani socialismus, pouze jakási česká mutace něčeho, co bych nazval „satelitní Čechismus“.

A co říkáte na současné světové dění?

Tak především jsem rozhořčen z toho, co provádějí USA a že jim to svět dovolí.

Myslím si a rozhodně bych neřekl, že sám, že politická situace na Zemi jako takové, má být vyrovnaná – tzn. bipolární. Jsem velmi znepokojen tím, že Rusko ztratilo svoji politickou, ekonomickou a vojenskou sílu na to, aby bylo plnohodnotným a bezpochyby potřebným protikladem USA. Rok 1991, kdy se rozdrobil bývalý Sovětský svaz, považuji za historicky velmi nešťastné datum. Spojené státy totiž potřebují a to za každých okolností rovnocenného protivníka (popř. konkurenta), který jim bude stále signalizovat jakýsi pomyslný vykičník, díky němuž si patřiční vedoucí představitelé tohoto pro mne absolutně nepřijatelného monstra, budou uvědomovat, že zde existuje partner se kterým je třeba počítati. Bylo-li by na mne, postaral bych se o to (a to myslím zcela vážně), aby USA zmizely z mapy světa a toto geografické území bylo osídleno národy a etniky, které to potřebují. Věřím tomu, že především Evropa si časem uvědomí, že tzv. Euro-Atlantická spolupráce je zcela falešná a pro evropskou ekonomiku reálně nevhodná. Osobně bych nejraději, kdyby Země jménem USA zmizela nejen z politické, hospodářské a ekonomické scény, ale aby zmizela naprosto a úplně z atlasu světa.

Co si jako levicově založený člověk myslíte o současném levicovém hnutí u nás a v zahraničí?

Jsem rád, že se vůbec dá hovořit o něčem takovém jako je levicové hnutí. Jsem však znepokojen a rozhořčen z toho, že toto levicové hnutí je

prakticky nefunkční a zcela nečinné. Hovořím-li o levicovém hnutí u nás, musím si postěžovat beze všech skrupulí, na to, jak naše levicové hnutí svoji opoziční činnost v realu zastává. Sám jsem možná příliš radikální přívrženeck a zastávám praxe, kdy místo slov je na řadě konání činů. Současná KSČM mně přijde velmi umírněná v zastávání a propagaci svých myšlenek a názorů. Hovořím a to ne zcela na prázdnou o tom, že je třeba přejít od slov k činům. Problém a nevýhoda naší levice je právě především v její umírněnosti a jakési ještě polistopadové falešné plachosti. Pokud mám zkušenost se zahraniční levicí, (ze které bychom si jen tak mimochodem měli vzít příklad) měla by být naše levice více rázná a ukázat všem svým příznivcům, stejně tak však i nepřátelům, že to co říká, myslí vážně! To je právě ta věc, která mne na naší levici chybí. V českých poměrech si musíme uvědomit, že pokud neukážeme svá slova na reálném příkladu, málokdo nás bude brát vážně a uvěřit nám.

Jste členem nějaké organizace, či politické strany?

Jsem členem levicové organizace a její české odnože (frakce) RAF. Tato organizace, která byla u nás založena před 2 lety, čítá v současnosti 14 členů a jsou to lidé, kteří jsou ochotni za své názory a myšlenky složit daň nejvyšší. Více o tomto fenoménu hovořiti nebudu, protože nehodlám její členy vystavit nebezpečí soudního stíhání. Nejznámějším a veřejně činným členem RAF jsem já a s tímto rizikem též žiji a

Revolution is in, revolution makes free!